

FOGLALAT: Magyarország 's Erdély (kinevezések; nemzeti játékszin; Hunyady Mátyás szobra és Ferenczy ügyében fölszólítás; a' Sion Lonovics püspök utjáról; tolnai iskola-alapítás; rohoncei lyánynevelő intézet; észéki hírek; nógrádi időjárás; ipar- 's tőzsérügy; 's a' t.) Ausztria (dunahajózási szerződés a' moszka kormányal; 's a' t.) Spanyolország (az új minsterség Valenciába utazott; a' kormányzó királyné Espartero minsterségét megerősíté 's a' t.) Anglia (újabb adakozások a' keleti ügyben Russzia nélkül; 's a' t.) Franciaország (Thiers emlékirata Palmerston nyilatkozatára; politikai vélemények; újabb merény a' király élete ellen; metzi és lyoni mozgalmak; 's a' t.) Törökország. Dánia. Németország. Olaszország. Görögország. Gabonár. Pénzkelet. Vasutrésvény. —

Magyarország és Erdély.

A' nm. magyar kir. udv. kamra a' bácsi kam. urodalomban Krausze Ferencznek Apatinba áttétele által megürült szántovai kam. osztályos-erdős-hivatalra Pexa Lajos perbáli (ó-budai koronai urodalmi) alerdőszt mozdította elő eddigi jó szolgálatai tekintetéből; a' temesvári kam. igazgatóságánál Hubényi József előmozdítása által megürült erdős-jegyzőségre (Forstactuar) Müller Erneszt vissói erdőmestert alkalmazta; a' beszercebányai kir. számtartó-hivatalnál megürült ellenőrségre Rennert Károly ugyanottani kam. tisztartósági irnokot nevezte ki.

(Nemzeti színház.) Szombaton, f. hó 31ikén Hasenlut balétmester jutalmul bérszűnettel „Hangászati és szavalati Akadémia“ fog adatni, mellyben különféle előadásikkal Lendvayné, Kovácsné, Fancsy, Kohn és Schlesinger, 's Adler Vincze és Abeles műkedvelők részt veendnek; ezt követendő: „Arlequin mint angol lovagművész, vagy Pierot mint dajka“, nagy látványos pantomimikai bohózat, táncz- 's vívásgyakorlatokkal és tüneményekkel 1 felv., Hasenlut balétmestertől, zenéje Ellenbogen nemzeti színházi zenészkari tagtól. Az erőműveket Osterith színházi erőművész készíté. E' némajátékban az illető személyzetten kívül Kovácsné és Abeles a' jutalmazandó iránti sziveskedésből részt veendnek.

A' honi szobrászat pártolására, különösen MÁTYÁS király lovagszobrának közhelyen föllállítására alakult társaság részéről közzé tétetik: a) Mindazon t. cz. ur és asszonyság, kihez e' társaság részéről aláírási iverk küldettek, ujonnan felszólítatnak: hogy iverket az aláírók neveivel 's beszédet pénzzel együtt, vagy ha aláírók épen nem találkoztak volna, magokat a' pusztá iverket is f. évi november 13kán Pesten ns Pestmegye tanácskozásánagyobb termében tartandó társasági nagygyűlésre okvetlenül beküldeni, vagy a' mit a' társaság még inkább ohajtja, magokkal behozni sziveskednének. b) Ferenczy István művész a' társaság f. évi april 4kén költ megbízása következtében a' lovagszobrot és domború munkákat gipszből, a' talapatot pedig deszkából harmad rész nagyságban elkészítvén, illetőleg elkészítettvén; ezen minta, melly föllállítva a' művész tervét egész nagyszerűségében tünteti elő, mai naptól kezdve jelenleg, és még ezután is egy ideig a' művész dolgozó termében Budán; később pedig, mi szintűgy hírlapok útján fog közzé tétetni, ns Pestmegye nagyobb termében lesz látható. Költ Pesten a' főnebb érintett társaság választottságának szeptember 30kán 1840dik évbent tartott üléséből. Ny. ar. y. Pál m. k. egyesületi jegyző.

(A' Sion közleménye Lonovics római utjáról). A' Sion nevű egyházi lap latin közleménye Lonovics esanádi püspök római utjáról, köv. hangzik magyar nyelven: „Magyarország. Pest, sept. 15. Lonovics József esanádi püspök e' napokban érkezett Pestre, utját a' kath. világ anyavárosába, Rómába folytatandó. Metternich hggel Bécsben tartandó tanakvása sept. 24re van határozva, és így volt ideje, hogy Kopácsi József primás hg tiszteletire menjen, 's tőle a' nem szük marokkal adott utra való, mint szinte a' szent atyának szánt ajándékot is átvegye. Mondják, hogy ő egyszersmind az ausztriai püspökök dolgában megy, miért azok fel vannak szólítva, miszerint akarajukot irásban jelentsék ki. Egyébiránt bár a' küldetés célját nem tudjuk, annyi mégis bizonyos, hogy főleg a' vegyes házasság dolga leend tanácskozás tárgya; bár ebben alig várhatni többet a' szent székűl, mint annak megerősítését és jóváhagyását, mit az ausztriai és magyarországi papok tettek.“

E' s z é k, oct. 14kén: A' jótét öntudatában lelijutalmát, de örömet gerjeszt tudomása, midőn a' szenvedő emberiséget ápoló kezek által látjuk súlyos bajaiban enyhített. F. é. april 26kán, épen erősen dühöngő vihar alkalmával, valószínűleg ármánykodó gonosz kezek által támasztott tüzvész kerekedett Szarvason Verőczevgyében Eszékhez egy óra járasnyi távolságra fekvő faluban, melly a' dülő elem által elesztve kevés óranegyed alatt 50 jobbágyi házat, a' paplakot, jegyzői és iskola-épületeket elhamvasztá, a' templom több izben reá esett úszkók mellett is szilárd elszánással védve csakugyan megmenekült a' nem messze harapózó lángveszélytől: sok száz, máskép dicséretes iparáról ismeretes sváb adózó minden kereményétől, butorától élelmiszertől megfosztva koldusbotra jutott. Ez inség közepett földesurok, a' hosszas hivatali érdemeiről honszerte ismeretes kir. tanácsnok 's Verőczevgye első alispánja Szallopék János, erényes hitvesével született Hranilovics Erzsébettel jótékony nemtöként tünt-elő, 's a' kárvallottak között nyomban több ezer forintnyi készpénzt osztván el, őket épületi szerekkel ellátva, épületek megszerzésiben segítve, az értékteleneket pedig napról napra 's még mind maiglan is élelemmel táplálva, annyira vitte részint saját tetemes költségivel, részint közbenjárásával a' siralmas ügyet, hogy kevés időszak alatt 's már jelenleg az adózók házaik egyig fölépültek 's az elhamvadt iskolaépület helyett jelesebb állott-elő. A' tüzvész alkalmával elkeseredett, azóta pedig nemes emberszeretet által gyamolított 's új létre emelt szarvasiak áldást mondak jóltevő földesurokra 's asszonyokra, mint valódi atyjokra, kiknek példás ápolását édes örömkönyük közt em-

litve maradékaik közt örökíteni ohajtják! — October 1. 's köv. napjain tartattak sz. k. Pécs városban Ürményi Ferencz es. k. valós. belső titkos tanácsnok, mint e' végre legf. helyt rendelt kir. drávaszabályozási biztos elnöklete alatt, a' már 1797től több kir. biztos által munkába vett drávaszabályozási biztoság ülései, 's pedig először a' varasdörösi végvidék és Somogyvgye, majd Somogy és Verőczevgye végre Baranya 's Verőczevgyék között fönsforgó tárgyak elintézése tekintetéből. Kétséget nem szenved a' kir. biztoság eddigi munkálatának azon ohajtott eredménye, melly már eddigelő is a' Dráva kanyarulatit célszerű átmetszések által lehetőségig egyenes vonalra vinni, a' hajókázásnak rövidebb pályát szabni, 's így a' kereskedés kényelmeit sok pazarköltség megkímélésével előmozdítani törekedett. Addig is, mig az eddig már valóban sikerült átmetszések rendszeres és számbeli áttekintetét közölhetnök, csak azt jegyezzük föl, hogy a' melly utat hajókon fölfelé a' Drávatorkolattól kezdve Varasdig a' hajók, naszadók és csajkák hat héti terhes munkával tettek meg, azt most három heti sőt kedvező elemek mellett, még kevesebb napi uttal is végre hajthatják. Van Bares térén egy Verbóvibeg nevű kevés futó ölnyi átmetszés, mellynek kanyarulata eddigelő egész egy napi hajózásba került, úgy hogy a' melly parti tűznél reggeliztek hajósink, ahhoz ismét hálásra visszazoktak érni más felül — most pedig sikerülvén a' kigyózáti átmetszés az egész napi utat pár percnyi idő alatt hajtják-végre hajósink. A' tanácskozások folytában az elnök minden a' hatóságok közt támadott villongást pontos szabatosággal kiegyenliteni, semmi tekintetnél a' saját érdeket, csupán csak a' közjót tárgyalni törekvő dicséretes szándéka annyira vitte az ellenkező vélemények összeforrasztását, hogy a' jegyzőkönvbe vett több tetemes tárgy iránti egyezkedés nyomos eredményei azon rég ohajtott reménnyel kecsgetetik az óriási munkába befolyó hatóságokat, hogy kevés időszak alatt az egész drávaszabályozási munkálat végéhez közelítvén közös legyen az ebből a' közjóra háromlandó jótékonyág sikere. E' napokban a' kir. biztos Scitovszky János pécsi megyei püspök 's özvegy Prandan bárónó született Pejacevics grófnó vetélkedve vendéglék meg a' kir. biztoság 's megyei küldöttségek tagjait 's a' jóügyért mindenütt számos áldomás poharak törtültek. Octob. 6. 's 7. a' baranyai drávai közhajón helyszini látomások törtültek, nevezetesen a' szopie-i nem rég végrehajtott 's már is derekasan sikerült három átmetszésnél, a' Shokacz-miholjaczi révhelynél, az oldi vagy is sz. györgyi javaslott 's elhatározott átmetszéseknel. October 8. 's 9. az utolsó ülés 's jegyzőkönvi hitelesítés Valpo mvsban tartatott, hol is Prandan Gusztáv b. kitűnő vendégszerettel fogadá 's két nap vendéglé-meg a' kir. drávaszabályozási biztoság 's az egész mintegy 30 egyed-ből álló baranya-verőczei választmány érdemes tagjait. Az óriási és sok száz meg száz ezer napszamosi munkába került vállolat, mellyhez az osztózó jogosság szerint nemesak az egész ország, hanem külszöröknek is (Stajerhont 's Karinthiát értjük) kelle járulni, szép reménnyel kecsgeteti a' hajókázást 's az ez által előmozdítandó kereskedést, mibeli terhes munkálatok, ha a' kormány által pártoltatva méltányosb arányba tételnének, annál hathatósab készségre ösztönöznek az általok terhel hatóságok népeit, kik ennyi áldozatot tettek 's még tetemeset teendők a' közjó egyedüli tekintetéből. —

T o l n a, ószutó 18kán. Említök már mikép buzog Scitovszky János pécsi püspök a' honiak valódi boldogítása fő, sőt egyedüli forrásának városunkbani virágoztatásán, az iskolák jobb karba emelésén, midőn, szemei előtt tartván e' diák közmondást: verba movent, exempla trahunt, mindkét pontját betölté. Ugyanis fölemelé aug. 15kén lelkes szavait, mellyek a' gyermekek szorgos neveltetésére célozvak, megnyitá nagylelkűen tárczáját és 7500 forintot áldozta e' szent ügynek biztosb virágoztatására, és mind a' két célzata sikerült, mert örömteljes kebbellel fogadák polgárink ez intézvényt, 's nemes áldozatokkal sietének járulni ez ügy szilárdítására; ugyan is Festetics gr. család 2,500, Gáspár János tolnai lelkész 500, Szemeredy Endre tbiró, és tolnai segédpap 100, Gószy Máté tolnai ügyigazgató 100, Geisz József postabirtokos 252, Havass Ignác tolnamegyei rendes főorvos 125, 's e' város több széplelkű lakosi fényes adományokkal bővíték a' szükséges pénztömeget, elannyira, hogy jelenleg már 12,500 forint gyűlt össze, a' rendes tanítók év fizetésekre kamatozandó két hónap lefolyta alatt minden iskolai előkészület létre hozaték, 's teljesre álltatott. Mikről tudósittatván főpasztorunk azonnal rendes tanítókat nevezé; az első osztályra Geng József helybeli iskolamestert, másodikra Linzbauer Józsefet, kinek neje a' lyánykákat női munkákra oktandja; a' harmadik osztályra pedig, mellyben a' hittan, bibliai történet, magyar helyesírás mellett, földleírás, hazai, és természet történeti, gazdasági, nagyobb számvetési tanokban, a' deák nyelv elemeiben, kötelezvények, nyugtatványok, levelek 's más effélék írási gyakorlatokban oktatanának, Pécsy József pécsmegeyi áldozó, és tolnai segédpapot rendelé. Továbbá, hogy e' nemes lelkületének gyümölcsözésére annál nagyobb diszt árásson e' főpap, az iskolák kezdetére ön tisztelt személyével szerencsésíté ismét városunkat octob. 17ike esté-jén, 's taraczkok dörögése, harangok zugása, és a' zene élénk hangzata jelenték a' köztiszteleltű főpap öröm árasztó közelédtét, templomi, és csehbelli zászlók diadaljelentő serge, és élénk „éljen“ kiáltások közt érkezék a' paplakba, hol is azonnal az elnöki széket elfoglalván az iskolai ügyelő igazgató, és tanítók körében tanácskozék, 's rendelkezék az új intézet minél biztosb boldogíthatásáról, és virágoztatásáról. Másnap 10 órakor tartá az isteni szolgálatot, mit azonban ez újiskola alapíttatása oklevelének felolvastatása előze

meg a templomban, miután lelkesen buzdítá ujonnan a népet a gyermekek szorgos neveltetésére, iskolába küldésre, hathatósan kivilágítván a természeti, hazai, s egyházi törvények alapjából azon eszméket, miszerint a szülék nem egyedüli uraik gyermekeiknek, hanem a vallásnak, s hazának egyiránt nemzetteknek fiaivá, midőn e világra születnek, minék következtében, nem önhatalmokban áll a gyermekeket az iskolától tetszésök szerint elvonni. — Elvégeztetvén a szent mise, innen átvezeté a gyermekeket az iskolába, hol őket atyailag szorgalomra, a tanítókat szenthivatalok buzgó teljesítésére, az iskolai igazgatókat rendes fölügyelésre, végre a város elöljáróit a szülék serkentésére buzdítá; mire Ujváry József kanonok s szegszárdi esperes, mint e kerület iskolai felügyelője lelkes beszéddel válaszolt s azon érzeteket, mellyek minden jelenlévő szívében lángolának, tolmácsolá, és a tolnaiakat örök hálára illy nagy férfiu fáradozásáért buzdítá, minthogy, ugymond, e napon új élet derült fel Tolna egén. Ezeket a paplakban fényes lakoma követé. Ebéd után meg nem szűnő éljenkiáltások, mozsarak durrogási közt hagyá el városunkat Szegzárdon, és Mohácsra keresztül hasonló szent czélzattal az iskolai ügyet e városokban is virágzásra hozandó, Pécsre utazék.

Nógrád őszhő 23kán. Hűs ebhő, meleg hosszú ősz, ezt tartja a pórjóslat. Azonban mint több más, ugy e jóslat is ingatag alapnak bizonyult. Egész nyarunkat ugyanis inkább hűsnek, mint melegnek, forrónak épen nem állithatni, s innen vont következtetését sokaknak, hogy meleg hosszú őszre számolhatunk, eléggé czáfólják a nyugoti hegyekről, mellyeket már egy hét előtt hóval borítottaknak látánk, őszhő elejétől folyvást futt érzékenyen hideg szelek. Ennek daczára is enyhe időt váránk, azonban csalfaságát ezuttal is elárulá a remény, mert mára virradva a földet hóval borítottaknak találtuk. E kora havazás természetesen csak kellemetlenül hatott gazdáinkra, kik a számos ideai zápor miatt nem sok takarmánnyal tömheték meg csüreiket; rárasztott azokra is, kik még vetéssel hátra vannak; s alkalmasint legjobban boszantja a szüretelőket, kik a számosan lehullott szőlőszemeket, hó alól kotorni kénytelenek. Szüretünk végéhez közelit; borunk keves és savanyu lesz; Mind a mellett reménylhetni, hogy a múlt évit megközelítendi. —

Rohonc oct. 4. Azon leánynevelőintézet, mellyről e lapokban mintegy félv év előtt történt említés, s melly a múlt ősszel köztiszteletű Klauzál Imre közjót előlé szelleméből sarjadván részvények útján létesült, s Klauzál Eveline áldott jószágú assz. védelme, s Török János igazgatása alatt ma már 58 leánykára terjeszti jótékonyosságát, mai napon tartotta a várteremben második félévi nyilvános próbatételét a szülék s számos vendég jelenletiben. Az intézet célja, korszerű nevelés által a helybeli ifju nőnemzedéket vallás különbség nélkül rendeltetéséhez képest kiművelni, s egyszersmind általa a nemzetisédre hatni; s ennél fogva az oktatás tárgyai következők: erkölcsés életten különös tekintettel a nemzeti rendeltetésre, magyar nyelv, írás, olvasás, term. történet, természettan, földleírás s mindennemű asszonyi munka. A próbatéti fényes siker meglepően tanúsítá, milly nagy következményekre jogosít egyesült erő, s állhatatos jóakarát. Alig lehetne meghatározni, mellyik ágában a tanulmányoknak tettek a növedékek nagyobb előmenetelt, akár a számos valóban igen szép, s ügyességet bizonyító kézművet, akár a többi tantárgyat tekintve; mégis a legmeglepőbb, s a honfira nézve legedeseb volt a magyar szó zengését hallani azon ajkáról, mellyek eddig egyedül német nyelvhez valának szoktatva, s olly tisztasággal, hogy a tanítók buzgóságát, s a növedékek nagy szorgalmát lehetetlen vala félre ismerni; különösen meg kellett indúlni Vörösmarty „Szózatának” és Kisfaludy „Rákosának” elszavalásán. — A kiképzési idő három évre levén osztva, méltán reménylhetni, hogy harmadik évben már minden tárgyat magyarul fog előadatni. Berger Vilma főnevelőnén kívül (ki nevének „Hegyi” névre átváltoztatásáért folyamodott) két férfi s egy nő segéd alkotják a tanítói kart. — Próbátét után a fenntisztelt nagylelkű védasszonyok a jelesb növedékek közül huszonháromnak jutalmakat osztogata, mellyek részint készpénzből, részint könyvekből, részint egyéb becses ajándékokból állottak, s mellyeknek varázs foganatja a legközelebbi próbatétkor bizonyosan mutatkozni fog. Az isteni gondviselés adjon számos illy jöltevőt hazánkknak, kik a rágalom, irigység, és roszakarat daczára sem szünek embertársaik, s legközelebb nemzetök ügyeért tettleg áldozni és munkálni. —

(Ipar- s tőzsérügy.) Az eszkéi sz. Lukácsnap sokadalom a közbenjött eszések által megromlott utak miatt elsilányult. Szarvasmarha elég eladó volt, de igazi ára nincs, ugy a sertésnek sincs még, makk mindenütt elég, tengeri szerföltött jó és bőven termett, még is a zsir mázsája 48 fr. a szalonnáé 40, de ez bizonyosan esökkenni fog. Az új buza p. m. 3 — 4 ft. 20kr. az új kukoricza p. m. 2 fr. A tehénhus ftja 10 kr. vált.

Ausztria.

Bécs, oct. 12. A tőzsérházban ma terjedt el azon hír, miszerint a francia kormány összehívja a kamrákat. Azt hiszik ugyan, hogy a kamra nagyobb része béke mellett nyilatkozik, de azért a nyilvános papir még egyszer annyira súlyedt, mint az előtt. — Rebesgetik azt is, hogy német congressus fog tartatni, még pedig vagy Stuttgartban, vagy Karlsruheban, vagy Wiesbadenben. —

(Dunahajózási szerződés Ausztria és Russzia közt.) Az Ausztria s Russzia közi dunahajózási szerződés, melly a bécsi congressus folyamati hajózási határozatán alapszik köv. hangzik: 1. sz. cikkely. A hajózás az egész duna vizén, mind azon ponttul kezdve hol az orosz birtokot érinti, a fekete tengerbe szakadásaig, mind azon helyen, hol ő es. s apost. kir. fősége tartományit mossa, föl és lefelé egészen szabad leend; kereskedési tekintetben senkinek sem tiltatik meg, sem nem akadályoztathatik, s vám alá nem vettethetik, és ezen hajózásért egyéb adót nem kell fizetni, mint a melly alább megszabatik. — 2. sz. cikkely. Az ausztriai kereskedő hajók, mint szinte azon nemzetek hajóji, kik a fekete tengeren hajózáhatnak, és Russziával békében vannak, bejöhetnek a duna hajózási torkolatiba, rajta fel s alá járhatnak, és ismét kimehetnek, a nélkül, hogy egyéb vámot vagy adót kellene fizetniök, mint a mi alább megszabatik. — Az orosz kereskedőhajók szinte szabadon járhatnak le s fölfelé az egész dunán, hol az ausztriai tartományokat mossa, a nélkül, hogy azért valami adót kellene fizetniök. — 3. sz. cikkely. A dunán járó ausztr. hajók, sajkák viz mentiben, és sz. György, Leté, és Tshatal szigetek környékén fölfelé a vizen vontathatják magokat, ha az orosz kormány-

tul a két paron kijelelt vontató uton a vesztegházi intézvény szerint tett egészségi rendszabályokat megtartandják; azon felügyelet azonban, mit ezen szabályok megkivánnak, legkevésbé sem fogja akadályoztatni a hajózást. Mi különösebben Reni város áruhelye körüli hajóvontatást illeti, a foganatba veendő eszközül, miszerint ezen vontatást lehetővé tegyék, gondoskodni fognak a szerződő hatalmak, a nélkül, hogy az egészségi rendszabályokat, és Reni város sokadalma veszélyeztetnék.

— 4. sz. cikkely. Az ausztriai hajók motózas alá nem vettettek sem bejöttökkor a duna torkolatiba, sem kimentökkor. Midőn a szulinai torkolatba bevezettek, csak addig tartóztathatják föl azokat, míg az örhajó tisztje a hajó igazságlevelét megnézte. Mihelyt ez megtörtént, és az egészségi szabályokat betöltötték, a továbbhajózást meg kell nekik engedni, a nélkül, hogy azon helyen tovább feltartóztathatnák. Az orosz hajók és sajkák szinte ezen kedvezésben részesülnek a duna azon részén, hol az ausztriai tartományokat mossa. 5. sz. cikkely. Az orosz kormány kötelezi magát, hogy a szulinai torkolat behomokosodását gátló munkát minél hamarabb elkezdeti, és azt olly karba helyzi, hogy a hajózást legkevésbé sem akadályoztassa. Ezen munkát, mindannyiszor a mennyiszor szükséges leend, és az idő engedi, újant kezdik, és folytatják, hogy az említett szulinai torkolatban gátat vessenek a homok-elöntés ellen. — 6. sz. cikkely. Az orosz kormány kötelezi tovább magát, hogy minél hamarabb a legalkalmasabb helyen világítótoronyt épített a szulinai torkolatnál és azt a legelismértebb sugártörökkel ellátván, világítja. A világítás minden évben márt. 1. jén kezdetik és decemberig tart. — 7. sz. cikkely. Hogy az 5. sz. cikkelyben meghatározott tisztítási és feltartási költséget, mint szinte a mindkét birodalom hajózásának javára építendő világítótorony és világítási kiadást fedezni lehessen, a szulinai torkolaton átmenő minden ausztriai hajó, vigyen terhet vagy nem, a be és kimenetért egyszer minden korra következő, allandóan és változhatlanul megszabott vámot fizetendi, t. i. tisztításért két arboctu hajó 2 spanyol piasztert (egy spanyol piasztter 2 ft. 3 — 11 kr.) három arboctu hajó, 3 spanyol piasztert; gőzhajó, különbség nélkül 3 sp. piasztert; világításért pedig minden ausztriai hajó, nagyság s teherre való tekintet nélkül fizet egy spanyol piasztert. E két vámpénzt a hajók csupán akkor fizetendik, midőn a dunatorkolatból kimennek, bejövetkor pedig nem, hogy ne késleltessenek, és a fővezésre használhassák a kedvező szelet. A tisztítási vámot akkor kezdik fizetni, mikor a munkához már hozzá fogtak. De azért 1842-től minden ausztriai hajó, melly a ki vagy bevezéskor világító hajót volna kénytelen használni, e miatt egyenesen fölmentetik a tisztítási adófizetésétől. A világítótoronytul akkor kezdik fizetni a vámot, midőn a világító lámpát meggyújtják. 8. sz. cikkely. A dunamelléki tartományok kereskedési közlekedése előmozdítása tekintetiből kész az orosz kormány, az ausztr. dunagőzhajó-társaságot, az egészségi rendszabályokra nézve egyenlő lábra állítani a dardanel-lákon át hajózó fekete tengeri gőzhajótársasággal, megengedvén, hogy a dunán Bécsből vagy Magyarországból ausztriai gőzhajón Odesszába vagy más orosz kikötőkbe küldetett portékák ugy tekintessenek, mint a mellyek Triestből, Livornoból, vagy a földközi tenger más kikötőiből jönnek, ha azon portékák, és az azokat magokba foglaló nyálábok a bécsi orosz követ, vagy az orsovai orosz consul peccsétével megpeccsételtek. — 9. sz. cikkely. Illy módon a szerződő felek a szabad dunagőzhajózás elvei fentartatását maradandónak elismervén, meg egyeztek, hogy e jelen szerződés pontjai, a kicserélés és megerősítés napjátul számítandó tíz esztendő alatt erőben maradjanak, és teljes és egész hatatóságnak legyenek. 10. sz. cikkely. E jelen szerződés meg fog erősítettetni, és a megerősítettét két hónap alatt, vagy ha lehet hamarabb Pétervárbán kicseréltetni. Mellynek bizonyosságára a mindkét részről meghatalmazottak e jelen szerződést aláírták és peccsétjeiket ráütötték Pétervár jul. 25 (13) 1840. Ficquelmont gr. (P. H.) Nesselrode. Károly gr. (P. H.) Woronzow (P. H.)

Spanyolország.

(Az új ministerek Valenciába utaztak.) Oct. 5. kén éjjel Espartero és az új ministerek Valenciába utaztak, esküjüket a kormányzó királyné előtt ünnepileg leteendő. Mielőtt azonban e szertartást teljesítnék, azon föltétet szabandják elébe, hogy segédkormányzóságot fogadjon el maga mellé. Ki Krisztina jellemét ismeri, kétségkül előre is lehetlennék fogja tartani, hogy ehhez megegyeztet adandja, sőt bizonyosan tudandja, mikép a kormányzó királyné kész lesz inkább legvégső eszközökhöz folyamodni. A tuileriákból, mint hírlik, azon tanácsot kapá a királyné, hogy minél előbb a baszk tartományokba vonuljon; hol azonban nem igen lelék kedvezőnek illyesmire a népvéleményt. Egyébiránt szokésrül már nem is igen gondolkozhatik Krisztina, mert a valenciái lakosok s katonák minden esetre gátlani fognak e merényt. Valóban, a kormányzó királyné állapotja épen nem kellemes, mert ha enged, ugy hatalma utolsó sugarát is fölállozza és csupán aláíró műszerré leend; ellenállás esetén pedig fenyegető rém gyanánt látja maga előtt a központi juntát, melly azonnal létesülni fog, mihelyt a madridi mozgalmi párt ajánlatit elmelőzendi. A tartományokból naponkint meghatalmazottak érkeznek Madridba, az alakulandó középponti juntában részesülésre. Igen kívánatos, hogy sértett hiúságát lyánya boldogságának föl bírja áldozni a kormányzó királyné. —

(A kormányzó királyné Espartero ministereit megerősíti.) Bordeaux hivatalos sürgönyök szerint Espartero ministereit a kormányzó királyné tökéletesen helybenhagyá, minék hire nagy örömet szült Madridban, ámbar a tulzó szabadelműiek tetteket várnak az új ministeregtől, mielőtt magokat örömmel vélnék engedhetni. Valenciában királyi fénypazarral fogadják Esparterot. —

Anglia.

(Újabb alkudozások a keleti ügyben Russzia nélkül). A M. Herald újabb száma azon meglepő hírt közli, miszerint az angol, ausztriai és porosz kormány igen fontos lépést tettek Franciaországhoz közeledésre, miután megtudák, hogy a porta legkeményebb kényszerítő rendszabályokhoz nyult s Alit az alexandriai basaságtól megfosztá, és az ulemák rettegett átkát fejére sújtá. A három hatalom képviselői, minden esetre illető udvaraik meghagyatából, a francia kormány előtt nyilvánították, miszerint a szultán lépését legnagyobb sajnálattal hallák, hogy ilyen kemény rendszabályra soha nem czélzott a júliusi szerződés értelme, hogy a török kormány böles mérsékletében biztak az alkirály elleni tetteire s határozatra nézve, s hogy habár talán a négy képviselő az alkirály letételét helyeslé is Konstantinápolyban, az illető három udvar azt megerősíteni soha nem fogja. A moszka képviselő e nyilatkozatban nem részesült, e szerint tehát most rögtön tetemes ellenkezés támadt, a három nagy hatalom s Russzia véleménye közt. Megjegyzendő, hogy e szerencsés sikert leginkább csak az angol ministerség kisebbsége befolyásának tulajdoníthatni, mert Holland s Lansdowne lordok mindenkor ellenzék a kényszerítő rendszabályok foganatosítását Franciaország megegyeztetés nélkül. E férfiak buzgalma eleinte minden siker nélkül maradt; de utóbb, midőn Franciaország fenyegetőzése mindinkább komolyabb színt öltöttek, tulnyomóságot kezdte a ministerségben nyerni azon eszme, miszerint még egyszer mindent el kell követni, mi által Franciaországot a szövetségbe lehetne vonni. A legutóbbi ministertanácsban tehát határozattá lőn, hogy Palmerston, az illető képviselőkhez ilyenemű nyilatkozványt tegyen, s azok csakugyan azonnal hajlottak békülésre, az egy moszka képviselőt kivéven. Ennél fogva még folyvást reménylhetni, hogy e fontos kérdés az eddiginél nagyobb zavart talán nem szürend.

Franciaország.

(Thiers válasza Palmerston nyilatkozatára. Politikai vélemények.) Paris, oct. 15-ikén: „Palmerston nyilatkozatára igen fontos emlékiratot küldve válaszul Thiers, mellynek lényegesebb pontjai imezek: 1) Franciaország a porta függetlenségét mindenkor a mostanival egyenlő szemponttal tekinté, s ez abból áll, hogy M. Alit újabb foglalásoktól el kell tiltani, azon világos kikötéssel, miszerint ez nem egy vagy két, hanem mind az öt hatalom részéről történjék. 2) Franciaország nézetit a keleti ügyben soha nem változtatá meg, míg a négy hatalom majd megegyezett azokban, majd ismét ellenkező eszméket nyilvánítá, s végre olyan szerződést alkotta, melly igen makacsul ragaszkodik a belőle folyó aggasztó rendszabályokhoz. 3) Ismételt áldozatokat nem hoztak Franciaországnak, mert 1839ben már csak holtig bírhatásról vala szó. 4) Franciaországot nem inték meg, hogy szükség esetén megegyeztetés nélkül is szövetségbe szándékoznak lépni, sőt ellenkezőleg Franciaországnak némi joga volt újabb ajánlatokat várni, midőn a szyriai zendület hírére a jul. 15-iki szerződést rögtön aláírák, melly csak az aláírás után két hónappal közölték a francia kormánnyal. 5) Épen semmi ok nem létezett annak reménylésire, hogy Franciaország szenvedőleg e szerződéshez járuland, mert Franciaország soha nem monda olyast, miből következtetni lehetett volna, hogy keleten nem járuland közben, bármi történjék is ott. Sőt inkább többször nyíltan kimondá a francz. kormány, miszerint szándéka külön valóni a nagyhatalmaktól, bizonyos határozathozások esetén, s Franciaország egy ügyviselője sem hagyott még helyben olyan kifejezést, mellyből azt lehetett volna következtetni, hogy Franciaország e különválása tehetlenségű állapotú fajuland, sőt egészen ellenkezőleg a francia kormány mindenkor illő eszelekvés-szabadságot tartott fön magának, s most is ugyanazt teszi és fogja tenni.“ Francia lapok jobbadán dicsérrel említik Thiers hosszú emlékiratát, mellyből nyíltság és türelem tűnik ki, míg Palmerston nyilatkozatának minden sorát ármány bélyegzi. Az emlékirat egyik pontja igen szép szónoklattal sajont fejez ki az angol francia szövetség megoldása miatt; Thiers szilárdsággal jelenti ki, miszerint Franciaország a rajta elkövetett sérelmet érzi, s legjobb akarattal sem fogja azt már többé feledhetni. A béke legbecsesb adomány ugyan, de a nemzeti böcsület még sokkal becsesb. Egyébiránt emlékiratához még következő utóiratot függeszte Thiers: „Paris, oct. 15-ikén. Mig e sürgönyt irtuk, sajnos események híre érkezék ma hozzánk az ügy-helyzet súlyosbítására. Az egyiptusi basa megelégedő békés nyilatkozatára legkeményebb ellenségeskedéssel válaszóltak. A porta, orosz tanácsoknak engedve, letételét kimondá. M. Ali hatalmát nemcsak korlátozni törekszenek, hanem végkép ki akarják azt a politikai világból pusztítani. Ha ez tulajdonképi czélja a négy szövetségnek, úgy nem hisszük, hogy a nagy hatalmak közt többé tökéletes egyetértés létesülhessen. Ez események következtében kötelességem nek tartom e közöseseményhez még külön jegyzéket csatolni. Thiers.“ Az itt érintett külön jegyzék még eddig köztudomásra nem jutott. — Az alsó rajnai Courier kérelmet közöl a követkamrához, a strassburgi polgárságot annak aláírására szólítván föl. A kérelem telve hathatós kifakadásokkal az új pillniti szerződés ellen, s többi közt ezeket mondja a nemzeti képviselőknek: „A nyilvános segélyforrások elpazérlása helyett Paris szabadság elleni elbástyázására, inkább arra emeljétek szavakat, hogy határszélken mindenütt haladás zászlaja lobogjon, mint diesteljes képe a szabadságnak s rokonszeretnek. Ennek látása minden nemzetben rokonszervet ébresztend irántunk, s elnyomóinkat meg fogja reszkettetni, mert csak ezek, s nem a népek esküsznek össze ellenünk. Csak ők s nem a népek tervezik megrontásunkat.“ A National nyíltan közöli csínynek mondja a keleti szerződést, s lerontására egész ereje kifejtését kö-

veteli a nemzetől. A követkamrai ülések minden esetre rendkívül zajosak leendnek. Lamennaistól új röpirat jelent meg, „Ország és kormány“ czimvel, melly Franciaország jelen állapotját minden tekintetben keményen ostorozza; de egyszersmind olyan szilárd ítélet-éllel, hogy roppant hatású leend a közvéleményre. — A National harsogóvárat többi közt azzal is támogatja, hogy a német szövetségi varasok nagyobb része határozottan francia érzelmű, s például majnai Frankfurtot idézi, hol a legnépeseb casinoban tartatott hangversenyen az egész közönség rögtön a marseillei dalt kívánta a zenészektől. A porosz katonatisztek dühös pillanatokot vetettek a közönségre; de ez föl sem vette a néma fenyegetőzést, s a zenészek csakugyan megkezdék azon halhatlan dalt, melly egykor egész Európát átharsogá, a katonatisztek pedig tova illottak. A németek könnyű szemekkel éneklék a dalt, s százszor harsogott e kiáltás: „Éljen Franciaország!“ A lakosságot az első francia ügylövés azonnal fölzendítendi. A frankfurti főpostahivatali lap gúnyosan tagadja a National ez állítását; Parisban mindazáltal általánosan hiszik azt, s így czélját a National minden esetre elérte; jövődöntéskor pedig ki tekinthet s ki merné szilárdul állítani, hogy a mi nem történt még meg, az jövőben sem eshetik meg? A kedélyek mostani ingerültsége izzó parázs, csak egyetlen szélfuvat izgassa föl az illó oldalról, s a lángok magosbra s messzibbre terjedhetnek el, mintsem bármely diplomatikai böleség előre kiszámíthatná.“

(Új merény Lajos Fülöp élete ellen.) Rendkívüli alkalommal érkezett parisi hírek szerint oct. 15-ikén este új szerencsétlen merény történt a király élete ellen. A király esti 6 órakor a tuileriakból St. Cloudba kocsizván, a palota közelében egy férfi rálőtt; de sem Lajos Fülöp, sem emberei nem sebesültek meg. A tettes, orosz külsejű alacsony férfi, neve Darmés, születéshelye Marseille, kora 43 éves. Kisütven puskáját tova akart futni, de a katonák elfogák őt, kiknek azon kérdésire, hogy ő lőtt e a királyra, csak ezt válaszolá: „Igen, polgár!“ Angol gyártású puskája olyan keményen volt töltve, hogy esőve szétpattant, s 3 újat leszakítá kezéről. A király utját folytatá, és este még üdvözölő látogatásokat fogadott el. A gyilkosnál két töltött pisztolyt, tört és többrendű irományt találtak. A rövid elővallatás lényegesebb részei imezek: Thiers. „Kicsoda Ön? Ö: „Zsarnokok kiirtója.“ T: „Mi vezérlé Önt ez iszonyu tette? Ö: „Nem vagyok bérlett összeesküvő; csupán a természeti ösztönt követem.“ T: „Mióta táplálta e tervet? Ö: „Egy óra óta. Franciaországot legnagyobb zsarnokától akarám megszabadítani.“ Elfogatásakor ezt mondá a tettes: „Átkozott puska; mily jól czéloztam! De igen keményen töltöttelek meg.“

(Metzi és lyoni mozgalmak.) Metzben oct. 10-ikén a parisihoz hasonló mozgalom történt a nemzetőség részéről. Valamennyi nemzetőr-tiszt a hatósági elnök és segédje vezérlete alatt a megyesipánhoz ment; ki azonban még jókor távozott házából, hogy a nép küldötteit ne kelljen elfogadnia. Helyette a főtítoknok volt jelen, kihez erőteljes beszédet tartott a hatósági elnök, mellyben többi közt e szavak fordultak elő: „Gyors és erőteljes háborút legsikereseb eszköznek véljük hazánk méltósága s függetlensége ótalmazására a külföld ellenében.“ Campariol tábornok szinte a küldöttségi tagok közé vegyült. — Lyonbul nyílt téren több száz emberből álló csoportok a marseillei dalt harsogták, számos félbenszakasztó kiáltozással kormányt s idegen hatalmakat fenyegetvén. E kiesapongások következtében számos elfogatás történt, és sűrű rendőrsapatok némileg helyre állíták a csöndet. A Courier szerint e mozgalmak parisi zendületi választmány intézi utazó küldöttek által, kik most e czélből Franciaország déli részét járják be. Mások ellenben, nem épen minden valószínűség nélkül azt hiszik, hogy e zavarokat maga Lajos Fülöp gerjeszti a harcokkedvelő polgárság elrémítésire belviszályok rettegése által. —

Törökország.

Alexandria, sept. 26. Azon hír, hogy a szultán M. Alit letette, ez utóbbira igen csekély hatást tön, és mindössze csak ennyit mondott rá: az már máskor is történt velem, reményem most is jóra fordul. A consulok elutazta után Alexandriából, sept. 23-án nagy haditanácsot tartott Ali s annak következtében parancsot adott a török-egyiptusi hajóhadnak a tengerre szállani s az ellenségeskedést elkezdeni. Kevesen kívül minden török főtiszt letéttetett, és egyiptusival cseréltetett föl. Az elbocsátott török tisztok szabadságot kaptak, ha nekik tetszik, honjokba visszatérni. Cochelet elibe terjesztvén Alinak a hajóhadat fenyegető veszélyt, ha az alexandriai kikötőből kimenne, nagy nehezen rávevé az adott parancs felfüggesztésére. — A török kormány mindegyre csapat, fegyver, hadiszer-küldéssel foglalokzik Szyriába. — A Journal de Smyrne-t, mivel egyik cikkelyében a francia kormányt megsértette, a porta hét hónapra felfüggesztette, miért az előfizetők egy más új lapot kapnak ezen czim alatt: La Réforme, Journal des interets oritenaux. — A porta kincstárán segitendő nem rég kincstári jegyeket bocsátott, mellyek neve s e h i m, értéke 500 piaszter, tőkéje pedig 32 ezer erszény (16 millió piaszter) mellynek évenkinti kamatja négy ezer erszény, azaz két millió piaszter. — Azóta ismét többet bocsátott ki, úgy hogy most 40 millió piaszternyi sehim van forgásban. A kincstári jegyek nyolcz év múlva váltatnak vissza. Az Odesszában, Szestopolban, Theodosiában állomásozó orosz sereg közt betegségek uralkodik, úgy hogy majd egy tizede betegen fekszik, jelenleg kivált súlyban szenvednek a katonák, mi az élelem szükinek következménye. —

Triest, oct. 7. Szyriai levelek szerint az egyiptusiak Beyruthot sept. 15-ikén hagytak el, de a szövetségesek 19-keig nem merének a városba szállani, mert azon hír terjengett, miszerint a föld fel van puszkaporozva. A Beyruth körüli halmokat a drúzok foglalák el, kik nagy lelkiülés-

sel ragadnak fegyvert az egyiptusiak ellen. Sept. 18kán Stopford levelet kapott Besl ir emirtül, de még tartalma felől nem sokat tudhatni. — A' Stopford vezérsége alatt levő hajóhad Beyruth előtt 36 hadi hajóból áll. A' vasruami táborban 3000 török, 800 angol, és 350 osztrák katona tanyáz. — Szoliman b. a' tengerparton Acre felé vonult, ugy közte és Ibrahim b. közt, ki Baalbeknél áll, a' közlekedés majd egészen megszakad. A' két basa most nem a' legjobban áll egymással. Szoliman b. serge 6000 főre, Ibrahimé pedig 8000-re megyen. — A' damaskusi kormányzó, kit a' szultán megerősített hivatalában, még semmit sem indított a' porta mellett. A' tripolisiak elkergették az egyiptusi kormányzót.

Livorno, oct. 3. Maltából hiteles ember írja, hogy ott az angol kormány, mint szinte Gibraltarban is nagy sietséggel igazítottja az erősséget, és új falakat s bástyákat is állittat. Majd minden nap köt ki Maltában hadiszerrrel megterhelt hajó, mely annak egy részit rendszerint Korfuba szállítja. Szyriába már 20ezer fegyvert küldtek; az ott állomásozó angol hajóhad újra tetemes erősítést kapott, és még többet várnak. Aligha ezen roppant készület csak M. Alinak szól. Napier zendítő felszólítása először nem talált viszhangra a' hegyi lakosoknál; Szoliman b. és Mahmud bey M. Alitul leendő elpártoltatásában szinte olly kevésre boldogult. Beyruth eleste más fordulást adhat a' dolognak; azonban a' hegyi lakosok érzelmétül függend a' szövetségesek hódításának állandósága, mivel az egyesült hajóhad alig fogja a' beállandó téli zivatart kiállhatni. Malatiából szárazon 5000 albániai jött Szyriába, de kik nyíltan kijelenték, hogy ők nem harcolnak M. Ali ellen. Általában Kisázsiaiban hatalmas szózatok emelkednek M. Ali ügye mellett. — Beyruthban az álgyuzás alatt csak házősszeomlással mintegy ezer ember veszett el. — Az amerikai, dán, spanyol s görög consulok lobogója sept. 20án még volt szállásuk romján lengett. Az amerikai consul legtöbb kárt vallott, nem annyira az álgyuzás, mint az egyiptusi katonák rablása által. Több angol kereskedő raktárát is kirablották az egyiptusiak. A' városból csak kétszer lőttek ki a' hajókra, de az sem tett semmi kárt. — A' szövetségesek hadiereje övszesen 12ezer főre terjed; sept. 20ig 8 — 12ezer szyriai kapott fegyvert. Ibrahim b. csapati és a' fölfegyverzett maroniták közt több apró esatépát történi.

Török határ, oct. 7. Utóbbi hírek szerint Konstantinápolyban mindinkább félnek, hogy Anglia s Franciaország közt szakadásra kerül a' dolog. Pontois kijelenté az ottani diplomatáknak, miszerint az európai béke főmaradásában nagyon kételkedik. — Christides görög követ semmire sem tud menni küldetésében. A' porta azzal mentegeti magát, hogy sok dolga van, hogy az egyiptusi ügy igen elfoglalja, majd ha annak vége lesz, akkor is rá érnek. — Ujabb hír szerint Ruméliában több helyen mutatkozik a' dögvész. Philippopolitól nem messze egy faluban majd minden lakos (körülbelül 180) dögvészben halt el, és már magában a' városban is kiütött. Batrachanban, Sumlában, és Pravadi faluban szinte pusztít a' dögvész. A' porta jól tudván, mily káros hatást gyakorolhat ezen járvány az a' nélkül is eléggé összebonyolult dolgokra, legnagyobb gyorsasággal megtette a' rendeleteket elnyomatására. — A' birodalom minden résziből összevonják a' csapatokat és nem sokára 55 — 60ezer főnyi sereg lesz együtt, mely Szyria meghódítására van rendeltetve. Az nagyon szembetűnő, hogy Kisázsiaiban épen semmi katonaság nincs, mi arra látszik mutatni, hogy azon esetre, ha csakugyan megindul Ibrahim b., más segítségre is számolnak. — Konstantinápolyban Beiruth bevétele mindent hadi mozgásba hozott. Mint rebesgetik, az egyesült hajócsapat legközelebb Abukirt támadandja meg, és a' triesti kikötőben 30ezer osztrák katona nem sokára hajóra ül (?). Izzet Mehemed mellé tanácsadóul Smith Károly angol ezredeszt rendelék. Thiers Szyriába a' maroniták lecsendesítése végett St. Etienne atyát küldötte, ki különös engedményeket ad nekik, melyekért Franciaország áll jót. — A' négy consul elutazta Alexandriából még az arab lakosságára is kellemetlen benyomást tett, mivel keresetök az által tetemesen csökken. — Ali letétele Egyiptusban közönségesen tudva van: a' fellákh hamar megtudnak mindent; M. Ali nem igen bizik a' néphez, azért nem rég azon parancsot adá ki, miszerint estveli 8 óra után senkinek sem szabad házából kimozdulni. — Livornoi levél szerint Maltába több megsebesült tisztet és közlegényt vittek, mi arra mutat, hogy az angolok csakugyan megverettek Beiruthnál. — M. Ali sept. végén fermánt bocsátott a' szyrekhez, mely által a' katonaadás alól felmentetnek, kik pedig önként katonákká lesznek, örökre fölmentetnek az adófizetéstül. — A' szövetségesek sept. 26kán vették be Saidát, ennek olly nagy erkölcsi hatása lett, hogy a' Libanon egészen fölzendült, Ibrahim b. 10ezer főnyi serge majd egészen feloszlott, 60 egyiptusi tiszt és több mint 4000 katona a' szultánhoz pártolt. Ibrahim serge maradványával Balbeket elhagyta, és mint az egyiptusi tiszték gyanítják, Damaskusba futott. Ezen dolog azonban még valósulásra vár. — A' rabszolgakereskedést, emberlopást most is csak olly nagyon üzik Egyiptusban mint ezelőtt.

Dánia.

Kopenhága, oct. 2. Itt most mindenki arról beszél, mi választ adnak az adóajánlasi vagy helyesebben alkotmányügyi kérdésre. Némelyek szerint a' király rosszalni fogja a' RR. lépését, mások szerint pedig egy részit megadja a' RR. kívánatinak. Mások végre azt tartják, miszerint a' király abban hagyja e' dolgot, és napokig, évekig húzza s halasztja a' választ, hogy végre mitse kelljen helybenhagynia, mert a' mostani körülmények közt elutasító vagy ki nem elégitő feleletet adni, kissé bajos volna. Figyelemre méltó azon dolog is, miszerint a' roeskildi RR. nem, mint eddig szokásban volt, felirat által jelenték ki szerencsekívánataikat a' király születésnapján, hanem a' kir. biztost bízák meg érzel-

meik kijelentésire. — Lindenberg svéd kapitány, ki nem rég Pesten volt, egy nagy népgyűlésben derék beszédet tartott. —

Németország.

Berlin, oct. 2. Ha kevés idő óta itt néhány mivelte embert együtt beszélgetni látsz, bizvást fogadhatod rá, hogy az alkotmánykérdésről beszélnek. A' köznép ha jóllakhatik s kevésb adófizetésre van kilátása, a' többivel nem sokat gondol. A' középrennél megoszlanak a' vélemények. Az öregek azt mondják: hagyjátok az alkotványt, minden ugy jó, a' mint van. Mit tesznek más országokban a' kamrák? A' követelek kiabálnak, ezivakodnak és a' nép csak ugy fizet, mint azelőtt! De a' fiatalokban a' népszabadsági, s ezzel a' nép jogi, képviselési s adó-megadási elvek ki vannak fejlődve; nekik alkotmány kell; sőt némelyek tovább is viszik, azaz vannak republicanusink is. — A' király a' RR. alkotvány iránti kérelmét komolyan visszautasította. — Raczynski gr. Posenből, mint beszélék, azon kérelemmel volt a' királynál, hogy vetne határt a' poseni hatóságok azon törekvésinek, miszerint ottan a' lengyel nyelvet és nemzetiséget el akarják nyomni. A' király megígérte, hogy végire járát e' dolognak, és a' mint lehet, segít rajta. — Paskevits hg. Berlinben létét sokan összefüggésbe akarják hozni a' keleti kérdéssel; annyi igaz, hogy illy szorgos időben nem csupán tisztelkedni volt; lehet azonban, hogy a' nyomasztó határozati rendszer elintéztetése iránt jött. — A' hamburgi híres baromkereskedő Claus Olde 17ezer lószállításra kötött szerződést a' francia kormányval. —

(Változás a' gyapjúkereskedésben.) Hamburg, septemberben: Angol levelek sok fontost közlenek Ausztráliából, bár az ottani nagy telepekbe kívándorlókat kapni, még csak ritkán lehet. Különösen a' gyapjúkereskedést hatalmas változás fenyegeti, mert ezen iparág óriási lépésekkel halad elő a' déli szigetvilágban. Mig a' száraz földön olly magason álland a' gyapjúár, hasztalan leend általában azt, kivált finomabb minőségűt, Angliába küldeni. (?) Ausztráliai gyapjú igen nemesített, és sok fűrt természetére és rövid szálaire nézve nagyon közel áll az első finomságu gyapjuhoz. Finomságára, mely évenként növekszik, nem sokat enged a' középszerű sziléziai gyapjunak. A' gyapjutenyésztés annyira növekszik a' déli szigetvilágban, hogy méltán aggályt kelthet Németországban. Árverési ára körülbelül 21 dollarra rug, és a' vitelbér Sidneyből Angliába annyira leszállott a' esődület által, hogy csak 16 — 18 pcenttel nagyobb, mint gőzös által a' szállítás Hamburgból Hullba. A' közlekedés azért mindinkább élénkül a' déli gyarmatokkal, és a' mult hónapban a' 250 löerejű Sea Horse nagy gőzös először ment Londonból Sidneybe. A' tengerparttól a' tartomány belsejibe az elszállítatásra kárhözottatott gonosztevők csinálnak országutakat. Több ezek közül, miután 5 — 7 büntetési évet eltöltötte, még néhány évig ott maradván 10 — 15 év múlva 10 — 12 ezer font sterlingnyi vagyonnal tér hazájába. A' tartomány földje fölötte termékeny. —

(Anglia Ausztria és Poroszország ünnepélyes ovása M. Ali letétele ellen). Berlin, oct. 12. Hír szerint tegnap futár indult Parisba a' hadikésület oka iránt tudakozandó, és kevés idő múlva Humboldt Sánd. is, mint mondják, magas megbizással Lajos Fülephez menend. Tegnap sötét borult a' nyugati láthatáron, a' pénzkelet súlyedt, ma azonban vidulni kezd, és ismét 2 pcenttel emelkedett. — Parisi levelek szerint a' mérséklettel száma növekszik, a' harcot ohajtó párté pedig fogy, mióta a' kamrák össze vannak hívva. Londoni tudósítások még több reményt nyújtanak. Anglia, Ausztria és Poroszország meghatalmazotti ünnepélyes ovást tettek a' szultán azon elhírtelenkedett lépte ellen, miszerint M. Alit az egyiptusi basaságból letette és ezt a' francia kormányval is tudatták. Brunow azért nem járult hozzá, mivel a' dologban nincs utasítása: a' hatalmak igérik egymersmind, hogy M. Ali második fiának Szyriát élte-fogytáig kieszközlék. Vajjon Thiers megnyugatásnak veszi e' szabályt Franciaország iránt? — Rottweil tájékan nemesak lovat vásárolnak hanem szénat is, és a' Rajnán tulra szállítják. — A' ló kivitel eltöltése nagyon rossz benyomást tett Hannoverában, mert évenként ott 600ezer tallérnyi áru lóval tenyésztnek többet mint a' mennyi magoknak szükséges. Különös hogy csak Franciaországba tilalmas lovat szállítani. —

Olaszország.

Roma, oct. 10. A' parisi munkások példáját követve, itt azon napszamosok, kik ünnepekre az egyházakat szokták ékesgetni, bérfolemlés végett szinte egyesültek, és a' nélkül munkára menni nem akarnak. Folyamodtak már a' kormányhoz is, és erősségül azt hozák föl, hogy az ő munkájok életközkeztatással jár, de erre a' kormány mit sem hajtott. Azonban néhány egyház tul szokottnál még is nagyobb napszámot csikartak. —

Görögország.

Athene, sept. 27. A' francia hajóhad f. hó 15kén a' naupliai öbölbe vitorlázott, hogy Lernánál ivóvizet vegyen fel, mert a' pirausi források olly sok embert nem győztek vízzel. A' hajókon több van 8000 embernél. — A' királyné tavaszkor szüleéhez Oldenburgba utazik, hová később bed férje is fogja követni. — Hír szerint a' kormány Belgiummal kereskedési szerződést kötött. —

Gabonaár: Pest, oct. 27kén: Tisztabúza: 200, 185, 166; — Készeres: 140, 135, —; Rozs: 125, 120, —; Arpa: 103, 95, 90; Zab: 86, 84, —; Köles: —, —, —; Köleskása: —, 180, —; Kukuricza: 91, 90, 84, pesti m. váltó garas. —

Pénzkelet: Bécs, oct. 24kén: 5pCtes statuskötelezvény: 104 $\frac{1}{4}$, 4pCtes 98 $\frac{3}{16}$; 3pCtes: 76; 1834iki kölesön: 664 $\frac{1}{2}$; 1839ki: 288 $\frac{7}{16}$; bankrésztvény darabja 1635 $\frac{1}{2}$; Esterházy sorsjegy: 43 $\frac{3}{4}$; császári arany 104 $\frac{1}{2}$.

Vasutrésztvény. Ferdinand-éjszaki: 91 majlandi 102 $\frac{1}{2}$, győri: 91 $\frac{1}{2}$.